

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
«Охорона праці в галузі соціальної роботи»

підготовки бакалавра

Спеціальності 231 Соціальна робота
освітньо-професійної програми Соціальна педагогіка,
соціально-виховна робота

Силабус освітнього компонента «Охорона праці в галузі соціальна робота» підготовки бакалавра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота за освітньо-професійною програмою Соціальна педагогіка, соціально-виховна робота

Розробник: Корпач Надія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

(доц. Чернета С.Ю.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

(доц. Чернета С. Ю.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	23 Соціальна робота 231 Соціальна робота ОПП Соціальна педагогіка, соціально-виховна робота ОС бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів: 90/3		Рік навчання: 1
		Семестр: 2-ий
ІНДЗ: немає		Лекції: 20 год.
		Практичні (семінарські): 22 год.
		Самостійна робота: 42 год.
		Консультації: 6 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові - Корпач Надія Іванівна

Науковий ступінь - кандидат педагогічних наук.

Вчене звання - доцент.

Посада - доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи.

Контактна інформація

Телефон +380669372901

Електронна пошта Korpach_N@ukr.net

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Освітній компонент «Охорона праці в галузі соціальної роботи» належить до циклу нормативних дисциплін підготовки бакалавра галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 231 Соціальна робота, освітньо-професійної програми «Соціальна педагогіка, соціально-виховна робота». Вивчається в другому семестрі, формою підсумкового контролю є залік. На вивчення освітнього компонента відведено 3 кредити (90 годин), у тому числі: 20 год. лекційних, 22 год. практичних, 6 год. консультацій та 42 год. самостійної роботи.

Вивчення освітнього компонента «Охорона праці в галузі соціальної роботи» спрямовано на засвоєння комплексу законодавчих, адміністративних, інженерно-технічних та санітарно-гігієнічних заходів, що спрямовані на профілактику травматизму в професійній діяльності.

2. Пререквізити:

- Для освоєння освітнього компонента використовують знання, вміння і навички сформовані у ході вивчення ОК «Вступ до соціальної роботи».

- Постреквізити :

Освоєння даного освітнього компонента є необхідним для безпечного проходження виробничих практик.

3. **Мета** - засвоєння здобувачами освіти знань про стан і проблеми охорони праці загалом і галузі соціальної роботи, зокрема, методів і засобів забезпечення умов виробничого середовища і безпеки праці згідно чинного законодавства та нормативно-правових актів.

Завдання освітнього компонента - ознайомити здобувачів освіти із системою управління охороною праці в організації; міжнародними нормами в галузі охорони праці; законодавством України з охорони праці; шкідливими та небезпечними чинниками

виробничого середовища, важкістю та напруженістю трудового процесу; чинниками, які можуть спричинити професійні захворювання; шляхами зниження тяжкості та напруженості трудового процесу; особливостями професійного вигорання.

4. Освітній компонент «Охорона праці в галузі соціальної роботи» спрямований на формування *інтегральної компетентності* (здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов); *загальних компетентностей* (ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність планувати та управляти часом. ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо); *фахових компетентностей* (ФК 3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення. ФК 4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади. ФК 14. Здатність до застосування методів менеджменту для організації власної професійної діяльності та управління діяльністю соціальних робітників і волонтерів, іншого персоналу).

Очікувані програмні результати навчання: результати навчання (ПРН1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами. ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми. ПРН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях. ПРН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах. ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності. ПРН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки. ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень).

Soft skills: вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації: *словесні*: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, MOODLE), пояснення, розповідь, бесіда; *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація; *практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів освіти: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

5. Структура освітнього компонента.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Законодавчо-нормативна база охорони праці та забезпечення умов виробничого середовища і безпеки праці в галузі соціальної роботи						
Тема 1. Поняття охорони праці та її роль у підготовці майбутніх фахівців з вищою освітою	10	2	2	6		УО, Д, ОЗСР, СТ, 6 б.
Тема 2. Міжнародні норми в галузі охорони праці	12	2	2	6	2	УО, Д, ОЗСР, СТ 6 б.
Тема 3. Законодавчо-нормативна база з питань охорони праці	8	2	2	4		УО, Д, ОЗСР 6 б.
Тема 4. Система управління охороною праці. Навчання працівників та перевірка знань з питань охорони праці	8	2	2	2	2	УО, Д, ОЗСР, СТ 6 б.
Тема 5. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків	6	2	2	2		УО, Д, ОЗСР, СТ 6 б.
Тема 6. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві	8	2	2	4		УО, Д, ОЗСР, СТ 6 б.
Тема 7. Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу	8	2	2	4		УО, Д, ОЗСР, СТ 6 б.
Тема 8. Вимоги безпеки до місць виконання роботи	8	2	2	4		УО, Д, ОЗСР, СТ 6 б.
Тема 9. Характеристика роботи користувачів комп'ютерів з точки зору охорони праці	8	2	2	4		УО, Д, ОЗСР, СТ 6 б.
Тема 10. Актуальні проблеми охорони праці	14	2	4	6	2	УО, Д, ОЗСР, СТ 12 б.
Разом за модулем 1	90	20	22	42	6	100
Види підсумкових робіт						
Контрольна робота						34/17x2 (тести)
Всього годин / Балів	90	20	22	42	6	100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про

електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора

² / *Методи та форми контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РМГ – робота в малих групах, КР – контрольна робота, УО – усне опитування (обговорення питань за планом лекції), Д - доповідь, Е - есе, ОЗСР (обговорення завдань самостійної роботи).

6. Завдання для самостійного опрацювання

Тема 1. Поняття охорони праці та її роль у підготовці майбутніх фахівців з вищою освітою.

1. Написати есе на тему «Роль та значення начальної дисципліни з охорони праці для фахівців соціальної сфери».

Тема 2. Міжнародні норми в галузі охорони праці.

1. Написати есе на тему «Доцільність врахування міжнародних норм охорони праці у вітчизняному законодавстві».

Тема 3. Законодавчо-нормативна база з питань охорони праці.

1. Написати есе на тему «Роль профспілок у сфері охорони праці».

Тема 4. Система управління охороною праці. Навчання працівників та перевірка знань з питань охорони праці.

1. Скласти глосарій керуючись Типовим положенням про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці.

Тема 5. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.

1. Описати причини травм та професійних захворювань у соціальних працівників.

Тема 6. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві.

1. Скласти глосарій керуючись Законом України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Тема 7. Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.

1. Написати есе на тему «Як запобігти професійному вигоранню соціальному працівнику».

Тема 8. Вимоги безпеки до місць виконання роботи.

1. Скласти глосарій керуючись наказом Міністерство надзвичайних ситуацій України від 25.01.2012 № 67 Про затвердження Загальних вимогах стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці.

Тема 9. Характеристика роботи користувачів комп'ютерів з точки зору охорони праці.

1. Скласти пам'ятку соціальному працівнику для роботи на ПК.

Тема 10. Актуальні проблеми охорони праці.

1. Проаналізувати наукову статтю (на вибір здобувача освіти) з проблеми охорони праці.

Вимоги до есе.

*Есе – (від франц. Essai - спроба, проба, нарис) – невеликий за обсягом прозовий твір, з довільною композицією, що відображає індивідуальні враження і міркування автора з конкретного питання і не претендує на вичерпну відповідь.

Забороняється запозичення та копіювання з робіт інших виконавців, має містити самостійні ідеї та міркування.

Структура есе визначається пропонованими до нього вимогами:

- думки автора есе з проблеми викладаються у формі коротких тез;

- думка повинна бути підкріплена доказами, тому за тезою слідує аргументи. Аргументи – це факти, явища суспільного життя, події, життєві ситуації і життєвий досвід, наукові докази, посилання на думку вчених та ін.

.Краще надавати два аргументи на користь кожної тези: один аргумент здається непереконливим, три аргументи можуть «перевантажити» виклад, виконаний в жанрі, орієнтованому на стислість і образність. Таким чином, есе набуває такої структури (кількість тез і аргументів залежить від теми, обраного плану, логіки розвитку думки):

Вступ; теза, аргументи; теза, аргументи; теза, аргументи; висновок.

При написанні есе важливо також враховувати наступні моменти:

1. Вступ і висновок повинні зосередити увагу на проблемі (у вступі вона ставиться, у висновку — резюмується думка автора).

2. Стиль викладу: есе властиві емоційність, експресивність, художність.

При написанні есе Вам необхідно досягти певних цілей. Коли Ваша розповідь готова, перевірте наступне: Чи відповів я на поставлене запитання? Наскільки зрозуміло і точно я виклав свої думки? Чи природно звучить те, що я написав, чи немає помилок?

Вимоги до формального есе:

Обсяг – 1 – 2 сторінки тексту (120-200 слів).

Есе повинно сприйматися як цілісний твір, ідея якого зрозуміла й чітка.

Кожен абзац есе розкриває одну думку.

Необхідно писати стисло і ясно. Есе не повинно містити нічого зайвого, має нести лише інформацію, необхідну для розкриття ідеї есе, власної позиції автора.

Есе має відрізнятися чіткою композиційною побудовою, бути логічним за структурою. В есе, як і в будь-якому творі, повинна простежуватися внутрішня логіка, що визначається, з одного боку, авторським підходом до обговорюваного питання, а з іншого – самим питанням. Необхідно уникати різких стрибків від однієї ідеї до іншої, думка має розкриватися послідовно.

Есе повинно засвідчити, що його автор знає й осмислено застосовує теоретичні поняття, терміни, узагальнення, ідеї.

Есе має містити переконливе аргументування порушеної проблеми.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти ОК «Охорона праці в галузі соціальної роботи» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового модульного контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Формою контролю вивчення ОК «Охорона праці в галузі соціальної роботи» є **залік**. Максимальна кількість балів за поточний контроль з освітнього компонента – **100 балів**. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, робота в малих групах, індивідуальна робота, виступи на практичних заняттях, участь у дискусіях та дебатах, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково

отримати до 20 % максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, 100.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які визначені силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право відпрацювати пропущені заняття на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття – на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати відповідну кількість балів, які були визначені на дану тему заняття. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагиату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в онлайн режимі за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки).

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік, що полягає в оцінці знань здобувачів освіти під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

Питання до заліку

1. Охорона праці як складова частина підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери.
2. Загальні аспекти державної політики в галузі охорони праці: гарантії прав громадян на охорону праці; пільги й компенсації за важкі та шкідливі умови праці; охорона праці жінок та молоді; охорона праці осіб з інвалідністю.
3. Основні поняття і визначення щодо безпеки праці.
4. Соціальне партнерство (соціальний діалог) в охороні праці.
5. Глобальний договір ООН - світовий орієнтир в розвитку питань корпоративної соціальної відповідальності.
6. Міжнародні стандарти SA 8000 “Соціальна відповідальність” та ISO 26000. «Настанова по соціальній відповідальності».
7. Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці. Міжнародні організації у сфері охорони праці.
8. Основні законодавчі акти з охорони праці.
9. Нормативно-правові акти з питань охорони праці, які повинні бути на підприємстві.
10. Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП).
11. Управління охороною праці на регіональному рівні.
12. Основні завдання і функції системи управління охороною праці.
13. Порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці.
14. Сутність організації розслідування нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань.
15. Процедура проведення розслідування нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань.
16. Обставини, за яких нещасний випадок або гостре професійне захворювання/отруєння пов’язані з виробництвом.
17. Контроль, облік і звітність щодо нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь) аварій.
18. Особливості розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру.
19. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Методи дослідження виробничого травматизму.
20. Основні технічні та організаційні заходи щодо профілактики травматизму та професійної захворюваності.
21. Основні законодавчі документи щодо державного соціального страхування.

22. Суб'єкти та об'єкти загальнообов'язкового державного соціального страхування.
23. Права, обов'язки та відповідальність роботодавця як страхувальника і застрахованих осіб.
24. Особливості надання допомоги по тимчасовій непрацездатності.
25. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.
26. Медичні огляди працівників
27. Небезпечні психофізіологічні та шкідливі виробничі чинники у невиробничій сфері.
28. Вплив втоми на безпеку праці.
29. Вплив стресу на безпеку праці.
30. Психологічні аспекти підвищення рівня безпеки праці.
31. Фактори, що впливають на функціональний стан користувачів комп'ютерів.
32. Особливості роботи користувачів ПК.
33. Розлади здоров'я користувачів, що формуються під впливом роботи за комп'ютерів.
34. Режими праці і відпочинку користувачів ПК.
35. Основні медичні протипоказання щодо можливості роботи з ПК.
36. Наукова підтримка охорони праці.
37. Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці.
38. Програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.

VI. Шкала оцінювання

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

6 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки за умови особистого представлення виконаного завдання на практичному занятті.

4 бали - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

2 бали - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

0 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом за відповідною темою та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, однак присутній на практичному занятті та бере участь в інтерактивній взаємодії.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Березуцький В. В., Бондаренко Т. С., Валенко Г. Г. Основи охорони праці / за ред. проф. В. В. Березуцького. Харків : Факт, 2005. 480 с.
2. Гандзюк М. П., Желібо Є. П., Халімовський М. О. Основи охорони праці : підручник для вищ. навч. закл. / за ред. М. П. Гандзюка. Київ : Каравела, 2013. 407 с.
3. Геврик Є. О. Охорона праці: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Ніка-Центр, 2005. 294 с.
4. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці : підручник. Львів : УАД, 2006. 336 с.
5. Катренко Л. А., Кіт Ю. В., Пістун І. П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум : навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2009. 540 с.
6. Корпач Н., Rapasiuk M. Особливості роботи на персональному комп'ютері з точки зору охорони праці. *Актуальні проблеми педагогіки, соціальної роботи та спеціальної освіти* : тези доп. XII міжнар. наук.-практ. конф. науковців, аспірантів та студентів (м. Луцьк, 11 трав. 2021 р.). Луцьк: Вежа-Друк, 2021. С. 85 – 89.
7. Охорона праці в галузі соціальної роботи. URL : <http://194.44.187.60/moodle/course/search.php?search> (Витяг із протоколу № 2 зас.наук.-метод.ради ВНУ ім..Лесі Українки від «20» жовтня 2021 р.)
8. Стрес на робочому місці з точки зору охорони праці. *Педагогіка* [Текст] : зб. наук. пр. : матеріали VI Всеукраїнського круглого столу «Педагогічний дискурс» (12 жовтня 2021 р.) / за ред. В. З. Антонюка, С. Ю. Чернети. Луцьк : Вежа-Друк. 2021. С.77-81.
9. Охорона праці в галузі природничих наук : навч.-метод.посіб. / [Укладачі: В. І. Кошель, Г. П. Сав'юк, Б. С. Дзундза]. Івано-Франківськ : НАІР, 2018. 150 с.

Додаткова

10. Березуцький В. В., Бондаренко Т. С., Васьковець Л. А. Лабораторний практикум з курсу «Основи охорони праці» / за ред. В. В. Березуцького. Харків : Факт, 2005. 348 с.
11. Запорожець О. І., Протоєрейський О. С., Франчук Г. М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 264 с.
12. Ткачук К. Н., Зацарний В. В., Сабарно Р. В., Каштанов С. Ф., Мітюк Л. О., Третякова Л. Д., Ткачук К. К., Чадюк А. В. Охорона праці та промислова безпека : навч. посіб. / за ред. К. Н. Ткачука і В. В. Зацарного. Київ. 2009 с.
13. Харченко С. Я., Краснова Н. П. Робота соціального педагога з дітьми девіантної поведінки. Харків : Вид. група «Основа», 2012. 143 с.

Ресурси мережі Інтернет

14. Міжнародний стандарт SA 8000 «Соціальна відповідальність».
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0015697-07#Text>
15. Положення про порядок трудового і професійного навчання неповнолітніх професіям, пов'язаним з роботами із шкідливими та важкими умовами праці, а також з роботами підвищеної небезпеки ; наказ від 30.12.94 № 130. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0014-95>
16. Про затвердження Випуску 80 "Соціальні послуги" Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Документ v0518739-17. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0518739-17#Text>
17. Про затвердження Класифікатора розподілу травм за ступенем тяжкості : наказ міністерство охорони здоров'я України 04.07.2007 N 370
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-07#Text>
18. Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві : постанова кабінет міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 337 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF#Text>
19. Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою : наказ від 26.01.2005 № 15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0231-05#Text>
20. Про охорону праці : Закон України від 1992 р. № 49. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
21. Про соціальний діалог в Україні : Закон України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 28, ст.255) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text>
22. Стандарт ISO 26000 «Настанова по соціальній відповідальності».
<https://aop.nmu.org.ua/ua/metodicki/specialist/opg/lzi/zakon/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%20ISO%2026000.pdf>